

VUOSIKERTOMUS

TOHOLAMMIN LUKIO

Peuranpolulla, Heli Ala-Korpi

2014 – 2015

TOHOLAMMIN LUKION YHTEYSTIEDOT

Ullavantie 18 A
69300 TOHOLAMPI
fax 06-888282
sähköposti: toholammin.lukio@toholampi.fi
www.toholamminlukio.fi

Rehtori	Jussi Peltokangas	044 1505 235
Kanslisti	Marjut Kaattari	044 1505 236
Opinto-ohjaaja	Maija-Liisa Luoma	044 1505 237
Kuraattori	Anne Myllykangas	044 1505 242

Lehtorit

Ahonen Juhani	Englanti
Ala-Korpi Heli 040 1505 244	Kuvataide
Niskakoski (os. Kaasila) Elina	Äidinkieli ja kirjallisuus
Kulju Seppo	Matematiikka, ATK, Yrittäjyys
Lintilä Jukka	Historia ja yhteiskuntaoppi
Luoma Maija-Liisa 040 1505 237	Opinto-ohjaus, saksa, venäjä
Myllymäki Karoliina	Ruotsi
Mäntypuro Eero	Matematiikka, fysiikka
Nisula Anna-Maija	Biologia, maantieto

Tuntiopettajat

Eero Eliisa Jämsä Mika virkavapaa lv. 2014 -2015	Musiikki
Kallio Raimo 040 1505 240	Liikunta
Kentala Airi	Terveystieto
Luhtavaara Juha 050 1505 241	Liikunta
Riippa Anu	Uskonto, psykologia, filosofia
Soini Kaija	Kemia

VUODEN VARRELTA

Jälleen on yksi lukuvuosi saatu päätökseen. Tämä vuosi sisälsi monia uudistuksia ja vuoden kuluessa tehtiin paljon kehittämistyötä Toholammin lukio-opetuksen eteen. Opetus omassa lukiossamme on aloitettu vuonna 1965. Juhlavuoden valmistelut ovat jo hyvin alullaan ja ensi syksynä pääsemme viettämään lukion 50-vuotisjuhlaa. Toholammin lukio on edelleen merkittävä koulutuksen järjestäjä alueemme nuorille. Tulevana lukuvuonna aloittavia opiskelijoita ennakoidaan olevan peräti 35.

Lukuvuosi aloitettiin hyvin surullisissa tunnelmissa. Kesän aikana Toholampia koeteltiin kovalla kädellä. Kriisityötä on tehty läpi vuoden. Läheisten ja kavereiden menettäminen äkillisesti tuntuu kohtuuttomalta. Kaipaus musertaa alleen. Kaiken murheen keskellä on ollut ilo huomata, miten nuoret ovat tukeneet toisiaan sekä osoittaneet välittämistä ja huolenpitoa ystävistään monin eri tavoin.

Lukion ensimmäisellä vuosikurssilla on tänä vuonna vain 14 opiskelijaa. Ryhmä on poikkeuksellisen pieni johtuen pienestä ikäluokasta. Jotta kurseja on saatu toteutettua järkevillä oppilasmäärillä, on jouduttu etsimään hyvin luovia ratkaisuja. Opiskelijat ovat käyneet esimerkiksi ensimmäisenä lukuvuonna enemmän pakollisia kurseja kuin yleensä. Lisäksi joitakin kurseja on yhdistetty toisen vuosikurssin kanssa. Neljännessä jaksossa kaikki opiskelijat olivat samassa psykologian toisen kurssin ryhmässä. Kurssitoteutusta mietittäessä ei osattu huomioida, että lähes kaikki opiskelijat olivat kiinnostuneet kyseisestä psykologian kurssista ja lopulta kurssilla oli 37 opiskelijaa. Ensimmäisen vuosikurssin pieni opiskelijamäärä tuo omat haasteensa myös seuraavan lukuvuoden suunnitteluun.

Lukion aloittaneilla on edessään muitakin uusia haasteita. He ovat ensimmäinen ikäluokka, joka pääsee kokeilemaan ylioppilaskirjoituksen suorittamista sähköisesti. Koulumme matematiikan lehtori Seppo Kulju pääsi mukaan ylioppilastutkintolautakunnan koulutukseen kehittämään sähköisiä ylioppilaskirjoituksia. Luonnollisesti koulumme saa kuulla uusista tuulista ensimmäisten joukossa. Opettajille on järjestetty koulutusta ja oppilaat ovat päässeet jo kokeilemaan koevastausten tekemistä tietokoneita hyväksi käyttäen - viimeisessä jaksossa jo kolme koetta toteutettiin näin. Kokemukset ovat olleet hyviä, vaikka järjestelmä on vielä keskeneräinen. Myös opettajilla on ollut paljon kehittämideoita ja -ajatuksia.

Toholammin lukiossa aloitettiin tänä vuonna yrittäjyysopinnot. Toiminnan käynnistämisessä ja ideoinnissa on ollut mukana Sebastian Widjeskog. Koulussamme innostuttiin asiasta hyvin nopeasti ja ymmärrettiin yrittäjyyden iskevän suoraan ajan hermoon. Tuskin kukaan kuitenkaan osasi aavistaa, millaisia vaikutuksia yrittäjyysryhmän aloittamisella tulee olemaan. Opiskelijoiden yritys, Murica, on ollut mukana hyvin näkyvästi useissa projekteissa ja opiskelijat tehneet monenlaisia työtehtäviä. Samalla he ovat saaneet tärkeitä oppeja tulevaisuuttaan ajatellen. On ollut mahtava seurata tämän projektin tuloksia – tämä on ennen kaikkea mukaan lähteneen porukan, opiskelijoiden ja vetäjien, ansiota. Syksyllä he suuntaavat yhdessä onnistuneen projektin päätteeksi viikoksi Unkariin.

Koulussa on ollut paljon muutakin vireää toimintaa. Ystävyyskouluyhteistyötä Latvian Jurmalaan on jatkettu taas uuden hankkeen myötä. Vierailut toteutettiin molempiin suuntiin. Saksan opiskelijat järjestivät yhdessä yläkoulun saksan ryhmän kanssa matkan Bremeniin. Oppilaskunta on järjestänyt toimintaa hengähdystauoiksi ja yhteishengen nostattamiseksi. Lehtori Maisa Luoma on opettanut venäjää verkon välityksellä Toholammin ja Kannuksen lukio-opiskelijoille yhdessä kolmen kurssin verran.

Tänä keväänä 26 ylioppilasta saavat valkolakit - onnea hyvästä suorituksesta. Tämä vuosikerta jää mieleeni positiivisena ja mukavana porukkana, joka toimi aktiivisesti koulun hyvinvoinnin kehittämisessä. Kiitokset opettajille ja muulle koulun henkilökunnalle vuoden aherruksesta. Sateisen kevään jälkeen toivotan aurinkoista ja hyvää kesää.

Jussi Peltokangas

Lukion oppilas Iida Ranta-Nilku voitti valtakunnallisen Yritys Hyvä 2015 -kilpailun.

Lapsen kengistä aikuisen saappaisiin

Unelma ihan omasta mansikkamaasta. Liikeidea tuottaa laadukkaita mansikoita paikallisiin tarpeisiin. Mielikuva omasta yrityksestä ja palo saada kokeilla, millaista sen pyörittäminen olisi.

Näistä aineksista perheemme mansikkatila sai alkunsa kuusitoista vuotta sitten. Ensimmäiset mansikkapenkit isämme kaivoi lapiolla keväisenä yönä vuonna 1999. Mansikantaimet istutettiin ja niitä kasteltiin säksättävällä sadettimella, johon johdettiin vesi läheisestä pikkupurosta. Taimet kasvoivat, alkoivat tuottaa ensimmäistä satoa ja kaksivuotias minä tepasteli penkkien väleissä maistelemassa punaisia (ja toisinaan vihreitäkin) mansikoita.

Noista ajoista on monien, niin hyvien kuin huonojen vaiheiden kautta tultu tähän pisteeseen: Mansikkatilan pinta-ala ja sato on moninkertaistunut, monet työt voidaan suorittaa koneellisesti ja perheellämme on arvokasta kokemusta yrittäjyydestä pian 16 vuoden ajalta. Lapiolla vietetyn kevättyön ja ensimmäisen mansikkakesän jälkeen yritys otti ensimmäisen kehitysaskelensa: Paikallisella sepällä teetetyn penkintekokoneen ansioista seuraava mansikkamaa syntyi hieman edellistä helpommin ja tästä laajennuksesta alkoi pitkä sekä opettavainen tie mansikanviljelijänä ja yrittäjänä. Seuraavien kesien aikana kokeileva isämme oppi muun muassa sen, että olkia ei kannata käyttää mansikkapenkkien katteena. Niiden levittäminen on paitsi aikaavievä myös turha työ, sillä olkien myötä etanat lisääntyivät. Seuraava laajennus, mansikkamaa numero 3, oli edellisten tavoin tärkeä oppiaskel. Penkin sisällä oleva tihkuletku kastelujärjestelmänä, päälle vedetty muovi ja uusi, tehdasvalmisteinen penkintekokone toimivat loistavasti. Sen sijaan koko Suomessa vielä uusi mansikkalajike, Keski-Euroopasta tullut Sonata ei mainiosta maustaan ja rakenteestaan huolimatta toiminut. Kylmät talvet verottivat satoa runsaasti, lajike kun ei kyennyt talvehtimaan tarpeeksi hyvin näillä leveysasteilla. Periksi ei kuitenkaan annettu ja seuraavaan neljänteen mansikkamaahan valittiin edellisten hyvät puolet sekä tuttu, varma mansikkalajike Polka. Talveksi mansikkamaa peiteltiin suuren harson alle paleltumisen estämiseksi. Lopputulos painui perheemme lisäksi myös monen paikallisen mieleen hyvin; useita päiviä kestäneiden rankkasateiden jälkeen vesi virtasi penkkien välissä pieninä puroina ja runsas mansikkasato lojui maassa vaaleana, piiskattuna ja syömäkelvottomana läjänä.

– Kun intohimo on tarpeeksi voimakas, vastoinkäymiset pystyy kääntämään voitoiksi. Ne ovat opihetkiä, oppirahoja, paikallaanaskellusta. Uudelleenyrittäminen on työn suola, isä pohtii. Seuraavaan mansikkamaahan valittiin taas edellisten maiden hyviksi havaitut puolet, mutta taimet istutettiin harvempaan. Näin mansikat eivät liiskautuisi ja homehtuisi niin herkästi, vaikka pensaat kasvaisivat isoiksi, mansikoita tulisi runsaasti ja alkaisi sataa vettä. Periksiantamattomuus kannatti, sillä viides laajennus onnistui ja kuudes toteutettiin samalla tavalla. Ensimmäisten penkkien lapiointista oli kulunut reilut 12 vuotta.

Yrittäminen on mieleisen tekemisen ja haasteen kohtaamista, riskien ottamista, onnistumista, epäonnistumista ja oppimista, jännittävää ja tietyllä tapaa kiehtovaa. Jos olisin yrittäjä, pystyisinkö ottamaan haasteet vastaan, kääntämään vastoinkäymiset voitoiksi, kehittymään ja samaan aikaan nauttimaan?

– Tärkeää on edetä sopivan pienin askelin, myös myötätuulessa. Suurimmat virheet tapahtuvat silloin, kun menee hyvin ja ottaa liian ison askeleen, isäni ohjeistaa. Askeltamista ei kuitenkaan saa hidastaa liikaa tai lopettaa, sillä yritystoiminnassa paikalleenjäminen on taaksepäin menoa ja jatkuva ajan hermoilla pysyminen sekä itsensä kehittäminen on välttämätöntä. Vaikka mansikkatilamme kuudes laajennus on onnistunut, uusia ei tulla toteuttamaan tulevaisuudessa samalla tavalla. Aina on jotakin kehitettävää, työt voidaan tehdä näppärämmällä tavalla ja sadosta voidaan saada parempi.

Jos yritys siirtyisi minun omistukseeni, aloittaisin hankkimalla parhaat mahdolliset tiedot parhaan mahdollisen sadon tuottamiseen. Vaikka vastoinkäymisten ja onnistumisten kautta saatu kokemus on välttämätöntä, tiedon hankkiminen viljelystä ja mansikoista olisi tärkeää. Toinen isäni ohje kuuluu: ”Tee päätös, mihin voit sitoutua ajallisesti, määrällisesti ja taloudellisesti”. Nykyinen yrityksemme on suhteellisen pieni, se ei ole vanhempieni ainoa työ ja se pyörii vain perheemme voimin. Ryhtyessäni yrittäjäksi voisin joko jatkaa samaa tuttua linjaa tai laajentaa mansikkamaata niin paljon, että se voisi olla ainoa työni, ei vain ”kesäajan harrastus”. Palkkaisin ulkoista työvoimaa ja myisin mansikoita laajalle alueelle. En kuitenkaan tekisi päätöstä yhdessä kesässä vaan pikkuhiljaa, kartuttaen samalla kokemusta ja taitoa. Mansikkatilamme vaiheista olen tähän mennessä jo oppinut, että vaikeuksia tulee aina olemaan. Se on asia, johon ei voi vaikuttaa. Sen sijaan omaan asenteseensa, siihen miten haasteet kohtaa ja miten niitä käsittelee, voi. Vaikka tekisin laskelmia siitä, minkä verran mansikkamaahan voi investoida kerralla jotta kesän sato kattaisi ympärivuotiset kustannukset ja tuottaisi voittoa, sekä laskelmia, missä ajassa mansikkamaa maksaisi itsensä takaisin, en voisi ikinä keväällä olla varma, mikä tilanne tulisi olemaan syksyllä. Sääolot ovat ennustettavissa, harmaahome ja muut mansikkataudit torjuttavissa ja räkättirastaat peloteltavissa, mutta kaikki kolme ovat aina aiheuttaneet ja tulisivat jatkossakin aiheuttamaan haasteita. Oppihetkiä, paikallaanaskellusta.

Olisiko minusta tulevaisuudessa isäni saappaisiin? Riittäisikö periksiantamattomuuteni? Todellinen vastaus ei tule löytymään koskaan asiaa pohtimalla, vaan kokeilemalla. Täytyy ruveta hommiin, yrittää ja huomata tulokset. Ihan lähivuosina en kuitenkaan tule olemaan perheyriityksemme jatkaja, sillä isäni intohimo mansikanviljelyyn ei ole laantumassa moneen vuoteen. Uusin unelma koskee tunneliviljelyä, jota käytetään jo muun muassa Brittien saarilla. Kasvutunnelien myötä esimerkiksi sää- ja lintuongelmat jäisivät historiaan, mutta toisiko se mukanaan muita ongelmia? Olisiko sato niin paljon parempi, että investointi kalliisiin tunneleihin kannattaisi?

Mansikkatilamme kehitys ja oppiaskeleet jatkuvat tulevaisuudessa, mutta mitä ne tuovatkaan tullessaan, on asioita jotka eivät muutu. Kesän ensimmäinen perkattava penkki on aina pisin, ensimmäinen poimittava mansikkalaatikko työläin, ensimmäinen aikainen työaamu raskain. Kesän ensimmäinen mansikka on kuitenkin makein kaikista.

SAKSAA SAKSASSA – LUKION JA YLÄKOULUN SAKSAN LUKIJOIDEN REISSU BREMENIIN

Oppilaiden sinnikkäästä painostuksesta me lukion ja yläkoulun saksan opettajat ryhdyimme kevään korvalla järjestämään opintomatkaa Saksaan Bremeniin. Mukaan lähti 12 lukion ykkösen ja kakkosen saksan lukijaa ja 7 ysin saksan ryhmän oppilaita opettajiensa kanssa. Matka oli omakustanteinen eli jokainen maksoi kulunsa itse, myös me opettajat. Bremen valikoitui matkakohteeksi vain siksi, että sinne on vaivaton ja kohtuullisen edullinenkin lentoyhteys Tampereelta lähes kaupungin keskustaan. Matka tehtiin lentovuorojen mukaan: lähtö sunnuntaina 3.5. puoliltapäivin ja paluu myöhään keskiviikkona 6.5. Näin meille jäi kaupunkiin tutustumiseen kaksi ja puoli päivää ja se toki hyödynnettiin viimeisen päälle tarkkaan. Tampereelle matkasimme bussilla edestakaisin ja perillä liikuttiin enimmäkseen ”zu Fuß” eli jalkaisin, toki ajeltiin kentältä kaupunkiin ja takaisin Großraum-takseilla ja raitiovaunukyydillä mentiin kaupungin keskustan ulkopuolella olevaan kaupakeskukseen. Ilmat suosivat meitä mahtavasti, saimme esimakua upean vihreästä ja erittäin lämpimästä keväästä. Toki ukkoskuurokin kuuluu tällaiseen helleaaltoon, mutta me olimme viisaasti valinneet juuri siksi ajankohdaksi suuren kauppakeskuksen kiertämisen.

Bremen on saksalaisittain vain keskisuuri kaupunki, silti meidän pääkaupunkimme Helsingin koinen. Siellä on tarjolla vaikka mitä, uutta ja vanhaa. Tutustuimme kaupunkiin ihan omin päin, mutta myös opastetulla kaupunkikävelyllä parin tunnin ajan. Majoituimme aivan keskustassa Vanhan kaupungin kupeessa olevaan Jugendherbergeen, retkeilymajaan. Niinpä meillä on lyhyt matka tutustua kaupungin kauniiseen keskustaan, Raatihuoneeseen, toriin, Pyhän Petrin kirkkoon, Schnoorin taiteilijakaupunginosaan ja sen pienehköihin ja tosi romanttisiin katuihin. Suurimman osan ruokailuista jokainen järjesti ihan itse, siinähan sitä aidosti oppii ottamaan selvää, mitä on tarjolla ja toimimaan oikeasti tilausta ja maksua myöten saksankielellä. Tuloiltana meitä kyllä retkeilymajan ystävällinen työntekijä vei ihan saattaen Döner Kebab-paikkaan syömään ja maanantai-iltana ruokailimme yhdessä kuuluisassa historiallisessa Ratskellerin ravintolassa isojen viinitynnyrien vieressä.

Bremen on useimmille tuttu Bremenin kaupungin soittoniekat –sadusta ja sen patsaan ympärillä mekin itseämme kuvautimme ja oikeaoppisesti aasin kummastakin jalasta kiinni pitäen lähetimme hartaita toiveita toteutumista odottamaan. Rolandin patsas Vanhan Raatihuoneen keskellä on UNESCON maailmanperintökohde kuin myös itse pitsimäinen Raatihuonekin. Bremen sijaitsee Weser-joen varrella ja sen rantakatu Schlachte on rajana Vanhankaupungin keskustan ja uudempien kaupunginosien välillä. Yhteisesti ihastelimme saksalaista rakennustyyliä kaikissa keskustan rakennuksissa ja hämmästelimme myös Saksan edullista hintatasoa. Ostoksia toki tehtiin ja kummasteltiin etenkin ruuan edullisuutta.

Tiistaina käveltiin urheasti todella kauniissa Bürgerparkissa reilun 20 asteen helteessä ja ihailtiin sen vihreyttä ja mm. eläintarhaa sekä kauniita ja todella reheviä maisemia. Useimpien oppilaiden toive päästä kaupungin suurimpaan kauppakeskukseen toteutui sekini ja kyllä sieltä lähdeittiinkin sitten kassit ja pussit täynnä ostoksia. Tiistai-iltana jalkauduimme vielä pariiksi tunniksi kiertelemään iltavalaistuksessa kaupungin katuja. Keskiyöllä vielä kiivettiin 265 rappusta kirkon torniin ihailemaan ylhäältä käsin kaupungin näkymiä jokaiseen ilmansuuntaan. Sen jälkeen tutustuttiin kirkon yhteydessä olevaan Bleikelleriin, jossa on lähinnä 30-vuotisen sodan muumioituneita sotilaiden ruumiita. Suklaakaupan kautta ehdittiin kuuntelemaan Böttcher-Straßen kellopelin soittoa ja seuraamaan löytöretkien kuvagalleriaa päät kallellaan. Sitten olikin jo aika etsiä lounaspaikka ja hakea pakatut laukut mukaan ja matkata lentokentälle kotimatkaa varten.

Matka sujui hienosti ja kun oppilailta kysyttiin, mikä tulee reilun viikon kuluttua matkasta mieleen sanasta ”Bremen”, niin miettimättä tuli vastauksina: Raatikellari, tori, kauniit rakennukset, ranskikset majoneesin kera, ruoka, eläimet Bürgerparkissa, halvat hinnat jne. Onhan se aivan eri asia katsoa kirjoista kuvia kuin nähdä ihan omin silmin ja paljon sinne vielä jäi näkemättäkin. Kukaan tuskin panisi vastaan, vaikka uudestaankin otettaisiin suunta Saksaan.

Saksan opettajat Maisa Luoma (lukio) ja Karoliina Myllymäki (yläkoulu)

Toholammin lukion Yrittäjyysryhmän kuulumisia

Projekti sai alkunsa, kun viime keväänä Toholammin vs. kappalainen Sebastian Widjeskog havaitsi, että Lampilla "pitäisi tehdä jotain uutta ja kehittäväää". Sebillä oli visio lukion yritysryhmästä, joka hyödyntäisi toimissaan tiimityöskentelyä. Rehtorillamme oli osoittaa ryhmän ohjaajaksi lukion opettajista toiminnan mies, joka pyörittää sivutoimenaan omaa yritystään eli allekirjoittanut. Pidimme pari ideariihä, joissa vatuloimme toimintamalliamme ja iteroinnin tuloksena päädyimme siihen, että ryhmämme lähtee ulkomaille tekemällä oikeita töitä.

Tiedostimme, että Toholammillakin on paljon tekemätöntä työtä, jota ei ole julkisesti tarjolla. Pärstelimme viidakkorumpua ja käytimme hyväksi ryhmän 12 oppilaan, vanhempien ja vetäjien kontakteja. Ja kas. Pian huomasimme olevamme lapiohommissa, siivoamassa tehtaissa ja yksityisten pihhoissa, järjestämässä kahvitilaisuuksia ja inventaariota, kiireapulaisena teurastamolla ja hankintahakkuulla, Katariinan Kamarilla vanhustyön parissa, viihdyttämässä lapsia, myymässä itse tehtyjä leivonnaisia, tukutuotteita ja joulukuusia sekä pukkivalvelua, raivaamassa metsää, erilaisissa hanttihommissa sekä rakentamassa leikkimökkiä ja kahteen otteeseen vuorokauden kestänyttä Lampin Lanit-tapahtumaa.

Kirjaviisauden lisäksi olemme oppineet lukiossa työelämätaitoja, jotka auttavat meitä pärjäämään koulun jälkeisessä elämässä. Kruununa aherruksellemme lähdemme lokakuussa viikoksi itse tienatuilla rahoilla Budapestiin. Olemme saaneet näkyvyyttä sosiaalisessa ja painetussa mediassa. Meidän toiminta on noteerattu Keski-Pohjanmaan ulkopuolellakin ja olemme olleet hyvää mainosta ei pelkästään lukiolle, vaan koko Toholammin kunnalle. Ruotsi voitti Euroviisut, mutta he tulevat ottamaan oppia tiimityöstä lukiolaisten parissa Pietarsaaren seudulle ja esimerkkinä on Toholammin lukion nuori yritys Murica NY. Me ollaan niin Pro. Voitte olla ylpeitä meistä.

Ryhmän puolesta kiitän kaikkia meitä työllistäneitä ja tukeneita.

Seppo Kulju, yrittäjä ja opettaja

LUKION OPPILASKUNTA – OPPILAIKEN OMAA TOIMINTAA

Lukiossa toimii oppilaskunta, jonka yleiskokous pidettiin syyslukukauden alussa. Kaikki oppilaat osallistuvat tähän suunnittelu- ja edustajien valintakokoukseen. Tänä vuonna toiminta on ollut edellisvuosien tapaan perinteistä ja vakiintunutta. Oppilaskunnan hallitukseen ovat kuuluneet Ella Säkkinen ja Jussi Koski-Vähälä abeista ja kakkosista jatkoivat oppilaskuntatyötään Mikko Korkeakangas puheenjohtajana ja Tuulia Tervala sihteerinä. Ykkösten valitsemina uusina edustajina ovat olleet Wilhelmiina Lappi ja Santeri Wennström. Ella ja Jussi saivat kolmen vuoden edustajatyöstään oppilaskunnan stipendit.

Oppilaskunta pitää yllä myös lukion perinteistä Kaarlo ja Else Purasmaan stipendiä parhaasta ylioppilaskoesuorituksesta. Varat tähän ja oppilaskunnan stipendeihin saadaan koulukuvauksen järjestelypalkkiosta. Oppilaskunta järjestää myös vuosittaisen taksvärkkikeräyksen, jonka tuotto tänä vuonna poikkeuksellisesti jätettiin omien oppilaiden käyttöön. Perusteena tälle ratkaisulle oli kesän 2014 surulliset liikenneonnettomuudet, jotka painoivat kovasti mieliä syksyllä koulutyötä aloitettaessa. Osa varoista on vielä käyttämättä ja niitä otetaan käyttöön vain oppilaisiin kohdistuviin rahatarpeisiin.

Lukuvuoden mittaan on pidetty lukion perinteisiin kuuluvat tapahtumat: puurojuhla, penkkarit ja vanhojen päivä. Urheiluhallin ollessa remontissa, lisähaastetta toi etenkin vanhojen tanssien järjestäminen Herman Ojalan koulun ruokasalissa. Tilaisuus onnistui erinomaisesti ja tunnelma oli ehkä vieläkin tiiviimpi pienemmässä tilassa. Muuten tilaisuudet on onnistuneesti järjestetty oman koulun salissa.

Lukuvuosi päätettiin oppilaskunnan toimintapäivään viimeisen koeviikon päätteeksi: lähes kaikki oppilaat osallistuivat Peuranpolun yövaellukselle erinomaisessa kevätsäässä. Vaikka harhaankin käveltiin ja vaelluksesta tuli aiottua pitempi niin ajassa kuin matkassakin mitattuna, niin varmasti se jää mieleen mukavana muistona lukioajalta.

Toholammin lukio valmistautuu syksyllä vietettävään 50-vuotisjuhlaan ja oppilaskunnalla tulee olemaan siihen liittyen moni Inlaista toimintaa.

Oppilaskunnan hallitus ja ohjaava opettaja toivottavat lukiolaisille ja henkilökunnalle rentoa kesälomaa!

Maisa Luoma, Oppilaskunnan ohjaava opettaja

Wanhät 2015

Opintomatka Saksaan Bremeniin

EKOLOGIAA JA YSTÄVYYTTÄ

Jo lähes kolme vuosikymmentä jatkunut ystävyyskoulutoiminta lukiomme ja Latvian Jurmalassa toimivan Pumpurin keskikoulun kanssa on edelleen suuresti voimissaan. Viime vuosina siihen on kuulunut monenlaisia yhteistyössä tehtyjä projekteja. Keväällä 2014 saatiin valmiiksi ilmakehän ilmiöitä tarkastellut EU-rahoitteinen Comenius-hanke; tänä kouluvuonna aiheina ovat olleet aina vain ajankohtaisemmiksi muuttuvat ympäristöasiat ja ekologinen elämäntapa. ”Pääsponsorina” toimi tällä kertaa Pohjoismaiden ministerineuvoston Nordplus-ohjelma.

Saimme viikoksi latvialaisvieraita ja Nordplus-hanke saatiin toden teolla käyntiin. Viikon aikana tutustuttiin esimerkiksi paikalliseen kierrätysjärjestelmään ja mm. Toholammin uuteen, ORC-tekniikkaa käyttävään, lämpövoimalaan ja sen energiaratkaisuihin sekä Pramia Plasticin toimintaan ja siellä PET-juomapullojen uusiokäyttöön. Sykäräisissä, Finn Springillä saatiin kuulla menestyksekkään lähdevesiyrityksen toiminnasta ja lähdeveden matkasta lähteestä maailmalle ja opittiin, että maailman paras juomavesi on suomalainen lähdevesi. Se oli helppo uskoa maistiaisten jälkeen. Edellisten vierailujen lisäksi käytiin katsomassa Korpelan voimalaitosta ja sen upouusia kalaportaita.

Talven aikana kummassakin koulussa työstettiin opittuja asioita ja valokuvamateriaalia projektin nettisivuille. Huhtikuun lopussa koitti vastavierailun aika ja oli suomalaisten vuoro tutustua latvialaisten toimintaan ympäristöasioissa. Latviassa yli kymmenen vuotta sitten käyneet opettajat huomasivat, kuinka paljon asiat ovat siellä menneet eteenpäin – myös ympäristöasioissa.

Vierailuviikon aikana tehtiin mm. mukava vierailu Riian laitamilla sijaitsevalle valtavalle Getlinin kaatopaikalle. Kaatopaikkaa parempi nimi olisi ehkä jätteidenkäsittelylaitos, koska toiminta siellä on paljon muutakin kuin jätteiden kippaamista entisten päälle. Alueen siistimiseen ja modernisointiin on käytetty miljoonia euroja. Entinen kaatopaikkakukkula on peitetty ruohoa kasvavalla maakerroksella, jota parturoi kesäisin lammaslauma. Paikalle on rakennettu myös jätevesien puhdistusjärjestelmä estämään pohjavesien pilaantumista, mitä entinen, vanhanaikainen kaatopaikkakäytäntö oli aiheuttanut lähiseudulla.

Nykyään Getlinissä jätteet kasataan suljetuiksi, biologisesti hajoaviksi ”soluiksi”. Jätteistä muodostuva kaasun otetaan talteen ja polttolaitoksessa se muutetaan lämmöksi ja sähköksi. Kaasun polttamisesta saatu lämpö käytetään sen jälkeen paikalla olevien kasvihuoneiden lämmitykseen. Niissä viljellään suurikokoisia, keltaisia tomaatteja. Hauska yksityiskohta oli se, että viljeltyjen tomaattien taimet olivat peräisin Suomesta. Eipä olisi uskonut, että kaatopaikalta voi löytyä niin herkullisia, mehukkaita tomaatteja.

Maaseutukierroksella suomalaiset vierailijat saivat tutustua noin 700 maanviljelijän perustamaan Latraps-osuuskuntaan. Se hankkii jäsenilleen lannoitteita, kasvinsuojeluaineita ja maatalouskoneita sekä markkinoi jäsenten tuottaman viljan. Nyt kun uusien direktiivien mukaan dieselöljyssä on oltava tietty määrä biodieseliä, Latraps on alkanut valmistaa sitä rapsista. Käynnit osuuskunnan biodieseltehtaalla ja toisella tehtaalla, jossa tehtiin ohramaltaita elintarviketeollisuudelle, tekivät ryhmään melkoisen vaikutuksen niissä käytettyjen modernien menetelmien ansiosta.

Samalla kiertoajelulla tutustuttiin erääseen suureen maatilaan Jelgavan kaupungin lähellä. Sen omistaa veljensä kanssa paikallinen megajulkkis Janis Vinters, joka on tullut tunnetuksi mm. osallistuttuaan useasti moottoripyörällä Pariisi-Dakar-ralliin ja ”tanssittuaan tähtien kanssa”.

Tilalla on viljelypinta-alaa 2000 hehtaaria, joista 500 hehtaaria on maissilla. Maissi peitetään suuriin aumoihin, joissa käymistuotteena syntynyt metaani käytetään tilalla biopolttoaineena tuottamaan sähköä valtakunnan verkkoon ja lämmittämään kasvihuoneita. Kasvihuonetuotteena ovat kahdenkymmenen eri kurkkulajin siemenet, joita saadaan yhteensä pari tonnia vuodessa. Sata siementä painaa noin kolme grammaa, joten siemenien kokonaismäärä lienee aikamoinen. Kurkuista otetaan vain siemenet talteen ja loppu käytetään tilalla biopolttoaineen valmistukseen.

Maaseutukierroksella oli ilo havaita, että Latvian maaseutu on muuttumassa elävämmäksi ja hyvävoimaisemmaksi: mausko on palannut. Neuvostomiehityksen jälkeisinä vuosina 1990-luvulla maaseutu näivettyi ja tuotanto hiipui väen muuttaessa pois. Nyt joka paikassa, jossa käytiin, tuli vastaan luja usko maatalouteen ja nykyaikaisiin tuotantomenetelmiin. Samanlaisen positiivisen optimismin soisi valtaavan Suomenkin maaseudun vaikeista ajoista huolimatta.

Latviassa on toki muutakin mielenkiintoista. Vierailijat ehtivät ihmetellä niin Jelgavan kaupungin barokkipalatsia, Riian keskiaikaista vanhaa kaupunkia ja jugend-arkkitehtuuria, Jurmalan ihanaa hiekkarantaa kuin auringonlaskujakin. Jotkut oppilaista ehtivät käydä baletissa. Matkan aikana seurattiin tietenkin Pumpurin koulun projekteja, kilpailuja, arkea ja juhlaa. Paikallisten oppilaiden laulu- ja tanssiesitysten jälkeen sai vierailijoidenkin kuorolauluesitys täysin ansaitut ylistykset. Mukavinta kaikille oli tietenkin seurustelu paikallisten oppilaiden ja opettajien kanssa.

Opettajat kävivät viemässä kukkia suomalaisten jääkärien merenrannassa olevalle muistomerkillle. Siellä oli taisteltu sata vuotta sitten. Sillä käynnillä mieleen tuli, että monesti tällaisten yhteistyöhankkeitten konkreettisin anti on pysyvien ystävyysuhteiden luominen eri maalaisten nuorten välille. Tällainen toiminta on kansainvälisyyskasvatusta parhaimmillaan; se lisää ymmärrystä ja vähentää ennakkoluuloja. Ehkäpä tämäkin kansainvälisyysprojekti pieneltä osaltaan vähentää kansojen välisen eripuraa mahdollisuutta. Tällaista toimintaa pitäisi olla joka ilmansuuntaan.

Kaikki, niin isännät kuin vieraatkin, vannoivat vierailun lopussa, että ystävyystoiminta näiden kahden koulun välillä tulee jatkumaan myös seuraavat vuosikymmenet. Näin ystävien kesken on helppompaa aloittaa aina jotain uutta, kun jo ollaan ennestään tuttuja eikä tarvitse alkaa ihan alusta luottamusta rakentaa.

Juhani Ahonen

TARJOTUT KURSSIT JAKSOITTAIN LUKUVUONNA 2014-2015

JAKSO 1								
	1	MAA1.1	MAB1.1	RUB3.1		EA7.1		
	2	KE1.1		VB34.1	FY4.1	AI9.1		
	3	RUB0.1		AI4.1		SB27.1	GE3.1	
	4	UE1.1		BI2.1		FY7.1	HI7.1	VB37.1
	5	AI1.1		FI1.2		MAA11.1	MAB8.1	
	6	EA0.1	VB1	MAA6.1	MAB4.1	BI4.1		
	7	KU1.1*		SB23.1	KE3.1	MAA16.1	RUB6.1	
		LI1.1*						
8 (2h)		HI1.1		GE2.1		LI5.1		
JAKSO 2								
	1	SB31.1		EA4.1		RUB7.1		
	2	GE1.1		MAA7.1	MAB5.1	EA8.1		
	3	RUB1.1		SB24.1	KE4.1	MAB9.1	MAA13.1	
	4	EA1.1		AI5.1		FY9.1	UE5.1	SB28.1
	5	MAA2.1	MAB2.1	FI2.1		TE3.1	VB39.1	
	6	VB31.1	YH1.1	FY6.1**	LI4.1**	PS4.1		
				TE2.1**				
	7	LI1.1*		HI3.1		BI5.1		
		KU1.1*						
8 (2h)		HI1.1		GE2.1		LI5.1		
JAKSO 3								
	1	FY1.1		SB25.1	KE6.1	AI8.1		
	2	MAB0.1	MAA0.1	HI5.1	AI7.1	PS5.1		
	3	KU4.1	SB32.1	BI3.1		RUB9.1	UE4.1	
	4	MAA3.1		FY6.1**	LI4.1**	OP2S.1		
				TE2.1**				
	5	AI2.1		UE2.1		MAA12.1	MAB10.1	SB29.1
	6	RUB2.1		MAA8.1	VB35.1	EA9.1		
	7	PS1.1		RUB4.1		VB38.1	HI6.1	FY8.1
extra	2 tuntia			GE4.1				
JAKSO 4								
	1	MAA4.1	MAB3.1	AI6.1				
	2	FY2.1	SB21.1	RUB5.1				
	3	RUB3.2		MAB6.1	MAA9.1			
	4 ??			PS2.1				
	5	BI1.1		EA5.1				
	6	EA2.1		UE3.1				
7 (2h)		MU1.1		LI2.1				
7 (2h)		LI3.1		KU2.1	MU2.1			
8 (2h)		TE1.1		YH2.1				
JAKSO 5								
	1	AI3.1		FY5.1	VB36.1			
	2	EA3.1		PS3.1				
	3	FY3.1	SB22.1	HI4.1				
	4	HI2.1		EA6.1				
	5	MAA5.1		RUB8.1	MAB7.1			
	6	FI1.1		MAA10.1	SB26.1			
7 (2h)		MU1.1		LI2.1				
7 (2h)		LI3.1		KU2.1	MU2.1			
8 (2h)		TE1.1		YH2.1				

LUKION OPISKELIJAT

2. vuosiluokka, Elina Niskakoski

I. vuosiluokka, Seppo Kulju

Haka Ville-Pekka	Lestijärvi
Hautamäki Milja	Kokkola/Ullava
Hirvinen Heini	Toholampi
Hovila Ella	Toholampi
Kerola Noora	Kannus
Kirvesmäki Camilla	Toholampi
Lappi Wilhelmiina	Toholampi
Peltola Taimi	Toholampi
Rautio Tytti	Toholampi
Rimpioja Emmi	Toholampi
Salminen Henna	Lestijärvi
Säkkinen Sampo	Toholampi
Tervala Sami	Toholampi
Wennström Santeri	Toholampi

Tyttöjä	10
Poikia	4
Yhteensä	14

Buks Matias	Toholampi
Hakala Riku	Toholampi
Ilmarinen Max	Kokkola/Ullava
Kopsala Timi	Toholampi
Korkeakangas Mikko	Kokkola/Ullava
Koskela Jasmin	Lestijärvi
Kotila Nenna	Toholampi
Kukkola Matias	Toholampi
Lahnalampi Alessa	Toholampi
Lappi Jenna	Lestijärvi
Lehtimäki Tanja	Toholampi
Luoma Sinna	Toholampi
Parhiala Antti	Toholampi
Pihlajamaa Meri	Toholampi
Ranta-Nilkku Iida	Toholampi
Ritola Elias	Lestijärvi
Salonen Joni	Toholampi
Seppälä Alexi	Toholampi
Syri Tuuli	Toholampi
Tervala Tuulia	Toholampi
Tuomainen Tea	Toholampi
Untinen Essi	Toholampi
Uusitalo Maria	Toholampi
Wirkkala Juho	Toholampi

Tyttöjä	13
Poikia	11
Yhteensä	24

3. vuosiluokka, Juhani Ahonen

Ahonen Sirkku	Toholampi
Alahautala Jonna	Toholampi
Alakotila Esa	Toholampi
Hietarinne Miika	Toholampi
Hirvikoski Annika	Toholampi
Huuhka Henri	Toholampi
Jokela Laura	Toholampi
Järvelä Janita	Toholampi
Korkeakangas Antti	Kokkola/Ullava
Koski-Vähälä Jussi	Lestijärvi
Lappi Pauliina	Toholampi
Lappi Petraliina	Lestijärvi
Linnarinne Vilma	Toholampi
Lintilä Anette	Toholampi
Luukko Juhani	Lestijärvi
Nuolioja Jere	Toholampi
Nuolioja Joonas	Toholampi
Olkkola Johanna	Toholampi
Olkkola Julia	Toholampi
Paananen Janika	Toholampi
Parhiala Matti-Pekka	Toholampi
Pihlajamaa Jarno	Toholampi
Pihlajamaa Mira	Toholampi
Rautiainen Sara	Toholampi
Rautio Taneli	Toholampi
Saksi Niko	Lestijärvi
Säkkinen Ella	Toholampi
Tuikka Ronja	Lestijärvi
Uusipaikka Juho	Kokkola/Ullava

Tyttöjä	16
Poikia	13
Yhteensä	29

KEVÄÄN 2014 UUDET YLIOPPILAAT

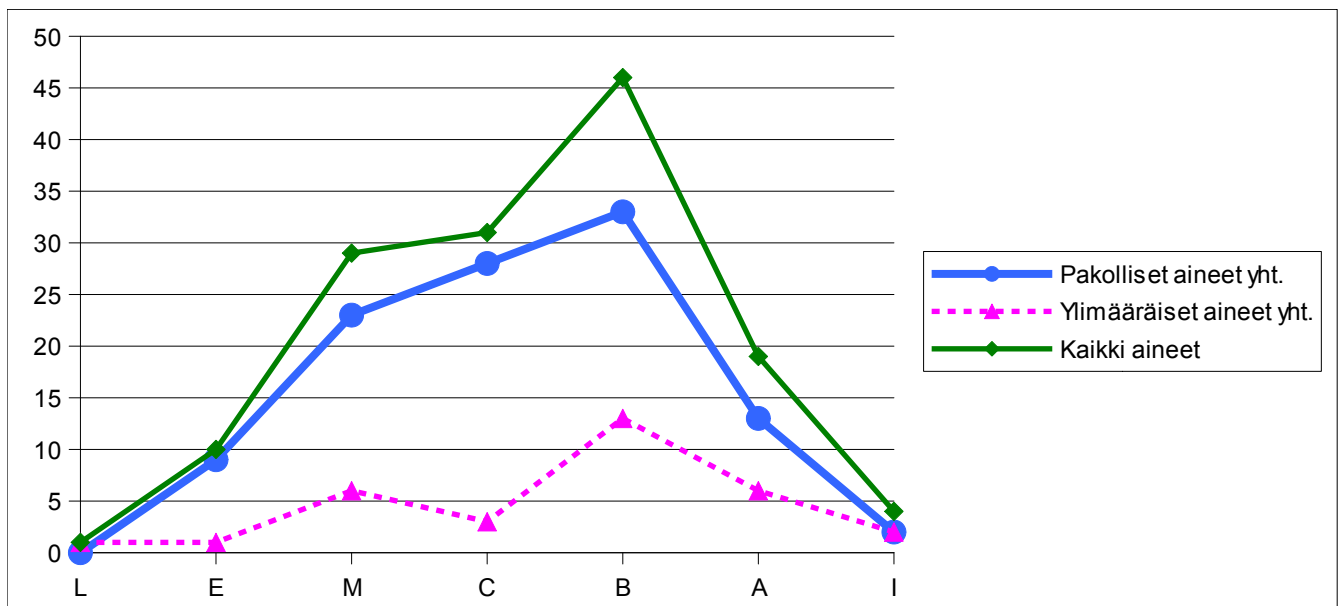
Ahonen Sirkku	Toholampi
Alahautala Jonna	Toholampi
Hirvikoski Annika	Toholampi
Huuhka Henri	Toholampi
Jokela Laura	Toholampi
Korkeakangas Antti	Kokkola/Ullava
Koski-Vähälä Jussi	Lestijärvi
Lappi Pauliina	Toholampi
Lappi Petraliina	Lestijärvi
Linnarinne Vilma	Toholampi
Lintilä Anette	Toholampi
Luukko Juhani	Lestijärvi
Nuolioja Jere	Toholampi
Nuolioja Joonas	Toholampi
Olkkola Johanna	Toholampi
Olkkola Julia	Toholampi
Paananen Janika	Toholampi
Parhiala Matti-Pekka	Toholampi
Pihlajamaa Jarno	Toholampi
Pihlajamaa Mira	Toholampi
Rautiainen Sara	Toholampi
Rautio Taneli	Toholampi
Saksi Niko	Lestijärvi
Säkkinen Ella	Toholampi
Tuikka Ronja	Lestijärvi
Uusipaikka Juho	Kokkola/Ullava

26 ylioppilasta

YLIOPIPIKASKIRJOITUSTULOKSET kevät 2015

	L	E	M	C	B	A	I	ka	OPP
Äidinkieli		3	8	6	9	1		4,11	27
Ruotsi A				1	4	2	1	2,50	8
Ruotsi B		1		3	2	1		3,71	7
Englanti A		2	9	3	1	1		4,63	16
Englanti C		1	2		2			4,40	5
Venäjä C					2			3,00	2
Historia						1		2,00	1
Uskonto				1	1			3,50	2
Maantiede				1	1	3		2,60	5
Psykologia			1	3			1	3,40	5
Fysiikka					1			3,00	1
Biologia				2				4,00	2
Terveystieto		1	3	1	4			4,11	9
Yhteiskuntaoppi					1	1		2,50	2
Matem. A		1		4	2			4,00	7
Matem. B				3	3	3		3,00	9
Pakolliset aineet yht.	0	9	23	28	33	13	2	3,76	108
Saksa C			2			1		4,00	3
Ruotsi A						1		2,00	1
Englanti C			1	1	1			4,00	3
Venäjä C			1		1			4,00	2
Kemia	1							7,00	1
Historia					1			3,00	1
Yhteiskuntaoppi							1	0,00	1
Fysiikka		1			1	1		3,67	3
Psykologia				1	5	2		2,88	8
Matem. B			1		2			3,67	3
Terveystieto					1			3,00	1
Biologia						1	1	1,00	2
Maantiede			1		1			4,00	2
Uskonto				1				4,00	1
Ylimääräiset aineet yht.	1	1	6	3	13	6	2	3,31	32
Kaikki aineet	1	10	29	31	46	19	4	3,66	140

TOHOLAMMIN LUKION JAKAMAT HUOMIONOSOITUKSET KEVÄÄLLÄ 2015

LUKION OPPILASKUNNAN YLLÄPITÄMÄ KAARLO JA ELSI PURASMAAN STIPENDI parhaasta yo-kirjoitustuloksesta (puoltoäänät)	Ella Säkkinen
TOHOLAMMIN OSUUSPANKIN RYHTISTIPENDI esimerkilliselle opiskelijalle	Sara Rautiainen
TOHOLAMMIN KOTISEUTUYHDISTYKSEN MYÖNTÄMÄ SAHAN KALLEN STIPENDI parhaasta äidinkielen ja kirjallisuuden ylioppilasaineesta	Janika Paananen
TOHOLAMMIN OSUUSPANKIN LAHJOITTAMA HERMAN OJALAN STIPENDI pitkän matematiikan parhaasta ylioppilaskirjoitustuloksesta	Ella Säkkinen
AVAIN SÄÄSTÖPANKIN TOHOLAMMIN KONTTORIN MATEMAATTIS-LUONNONTIETEEN KANNUSTUSSTIPENDI fyysiikan ja kemian hyvästä ylioppilaskirjoitustuloksesta	Ella Säkkinen
FREEPORT COBALT OY:N STIPENDI kemian kirjoituksissa menestyneelle	Ella Säkkinen
LESTIJOKISEUDUN VENÄJÄ-SEURAN STIPENDI venäjän kielen opinnoissa menestyneelle	Laura Jokela Milja Hautamäki
YHTEISKUNTAOPIN KANNUSTUSSTIPENDI ylioppilaskokeessa menestyneelle	Jere Nuolioja
LIONS-CLUB TOHOLAMMIN STIPENDIT	Sirkku Ahonen Joonas Nuolioja
LIONS-CLUB LESTIJÄRVEN STIPENDIT	Jussi Koski-Vähälä Petraliina Lappi Juhani Luukko Niko Saksi Ronja Tuikka
LIONS-CLUB ULLAVAN STIPENDI	Antti Korkeakangas
LIONS LADYJEN STIPENDIT	Pauliina Lappi Julia Olkkola
LIONS-CLUB TOHOTTARET	Annika Hirvikoski
LUKION OPPILASKUNNAN STIPENDIT	Jussi Koski-Vähälä Ella Säkkinen
TOHOLAMMIN KUNNAN STIPENDIT	Wilhelmiina Lappi 1A Tuuli Syri 2A Jonna Alahautala 3A

LESTIJÄRVEN KUNNAN STIPENDIT	Jussi Koski-Vähälä Petraliina Lappi Juhani Luukko Niko Saksi Ronja Tuikka
KOKKOLAN KAUPUNGIN STIPENDI ullavalaiselle ylioppilaalle	Juho Uusipaikka
OPETTAJAKUNNAN SISUSTIPENDI	Johanna Olkkola
SVERIGE KONTAKTIN I FINLANDIN LAHJAKIRJA ruotsin kielen opinnoissa menestyneelle	Laura Jokela
POHJOLA NORDENIN LAHJAKIRJAT ruotsin kielen opinnoissa menestyneille	Milja Hautamäki 1A Wilhelmiina Lappi 1A Jonna Alahautala 3A
SAKSAN SUURLÄHETYSTÖN LAHJAKIRJA	Laura Jokela
LONG PLAY –STIPENDI äidinkielen opinnoissa hyvin menestyneelle	Laura Jokela
KEMIA-LEHDEN VUOSIKERTA kemiasta laudaturin kirjoittaneelle opiskelijalle	Ella Säkinen
KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ TAMMEN LAHJAKIRJAT äidinkielen opinnoissa menestyneille	Jonna Alahautala Ella Säkinen
KESKI-POHJANMAAN ÄIDINKIELENOPETTAJAT RY:N KIRJASTIPENDI lukemisessa ansioituneelle 2. vuosikurssin opiskelijalle	Jenna Lappi
TYÖELÄKEVAKUUTUSYHTIÖ ELON LAHJAKIRJA yritysryhmän puheenjohtajalle	Mikko Korkeakangas
TOHOLAMMIN NUORISON MUSIIKKI RY:N STIPENDI	Iida Ranta-Nilkku
TOHOLAMMIN URHEILIJOIDEN STIPENDI liikunnalliselle tai liikunnassa menestyneelle opiskelijalle	Timi Kopsala
MUUT HUOMIONOSOITUKSET	
AVAIN SÄÄSTÖPANKIN TOHOLAMMIN KONTTORI LAHJOITTA YLIOPPILAILLE TODISTUSKANSIOT	
TOHOLAMMIN OSUUSPANKKI LAHJOITTA YLIOPPILAIEN ÄIDEILLE LYYRAT	

KESÄTIETOJA

KANSLIA

Koulun kanslia on avoinna *työpäivisin klo 8.30 – 14.30*.

Yhteyden saa myös puhelimitse 040 1505236 (kanslia) tai 040 1505235 (rehtori).

Kanslia on suljettu 1. - 28.7.2015

KOESUORITUKSET

Hylätyn kurssin uusintakoe/lukio

ma 8.6.15 klo 9.00 / luokka 302

Hyväksytyt kurssit uusintakoe/lukio

ti 18.8.15 klo 8.30/ luokka 302

Ehtolaiskuulustelut/yläkoulu

ma 22.6.15 klo 9.00/ luokka 302

SYKSYN YLIOPPILASKIRJOITUKSET

Syksyn 2015 ylioppilaskirjoituksiin osallistuvan opiskelijan on ilmoitauduttava viimeistään **torstaina 4.6. kansliaan**. Ylioppilastutkintomaksut tulee suorittaa kunnan tilille viimeistään laskuun merkittynä eräpäivänä. Suullisiin kuulusteluihin tulee ilmoittautua kansliaan ensimmäisen kouluviiikon aikana.

LUKIOON HYVÄKSYMINEN

Rehtori ottaa Opetushallituksen tekemän valintapäätöksen jälkeen opiskelijat lukioon kesäkuun aikana, erityisestä syystä myös sen jälkeen. Lukioon hyväksytyt tulee toimittaa ennen lukuvuoden alkua kansliaan edellisen koulun päättötodistus oppilasarkistoa varten.

UUSI LUKUVUOSI

Lukion ja yläkoulun työ alkaa **ti 11.8.2015 klo 8.30**, jolloin kaikkien oppilaaksi otettujen on oltava paikalla.

Muistathan merkitä kalenteriin lukion 50-vuotisjuhlat viikolla 44.

Tarkemmat kuljetusaikataulut löytyvät elokuun alussa Toholammin kunnan verkkosivuilta ja Wilhasta.

R
a
i
v
u
l
l
a
,